

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Єрмоєнко Світлана Василівна ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ ГОВОРІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ	915
Іванова Наталія Георгіївна МЕТОДИЧНІ НАСТАНОВИ КРЕАТОРІВ САЙТУ VIDEOELE (ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)	916
Козак Тетяна Борисівна ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СЕМАНТИКИ СЛОВА BLAU ‘СИНІЙ, БЛАКИТНИЙ’ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	919
Марчук Ірина Петрівна ВИКОРИСТАННЯ ЕЛІТНОГО КОНТЕКСТУ В НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО	921
Потенко Людмила Олександрівна ІННОВАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ.	923
Томчаковський Олександр Георгійович НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ: АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.	925
Тупікова Тетяна Валеріївна ГЕНЕАЛОГІЧНА СПОРІДНЕНІСТЬ GELB I GRÜN	927
Швелідзе Лідія Дмитрівна ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ	929
Alexeyev Mykola CLEAR ENGLISH OF LAW: A POSSIBILITY OR A NECESSITY?	931
Ковальова Ксенія Олександрівна КОНЦЕПТ ТЕКСТИЛЬ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОНСТАНТА АНГЛОМОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.	933
Лесневська Катерина Вікторівна СУЧАСНІ ТРЕНДИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	934

СЕКЦІЯ 26. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ЛІНГВІСТИКИ ПРАВА ТА ЗМІ

Мамич Мирослава Володимирівна, Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	937
Кісельова Анастасія Андріївна, Мамич Мирослава Володимирівна ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕРЕЖЕВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.	939
Назаренко Оксана Миколаївна, Кабанцева Надія Вікторівна АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР ЯК МЕТАТЕКСТ ІСТОРИЧНОГО РОМАНУ «МАЛЬВИ» РОМАНА ІВАНИЧУКА	941

СЕКЦІЯ 27. ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Колкутіна Вікторія Вікторівна ОПОВІДНА СТРАТЕГІЯ СУЧАСНОГО СТОРІТЕЛІНГУ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	943
Маляренко Тетяна Анатоліївна ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНО-КИТАЙСЬКИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	945
Скалацька Олена Віталіївна МІЖНАРОДНІ ПОДІЇ В МЕДІЙНИХ ТРЕНДАХ	946
Владишевська Вікторія Вікторівна, Демченко Олександр Петрович ДИПЛОМАТИЧНЕ ЛИСТУВАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНЕ ЯВИЩЕ	948
Грушевська Юлія Андріївна РОЛЬ ВЛАСНОЇ НАЗВИ У СКЛАДІ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	950
Літвінчук Ірина Сергіївна АДАПТАЦІЯ ЗМІ ДО НОВИХ ВИМОГ ЦИФРОВОЇ ЕРИ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ ДО ЦИФРОВИХ	952
Menshykova Zhanna, Menshykova Anastasiia MARKETING COMMUNICATIONS: TRENDS AND PROSPECTS	954
Чубук Олег Леонтійович ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ РЕДАКЦІЙ ПІСЛЯ РЕЛОКАЦІЇ І ДЕОКУПАЦІЇ	956

СЕКЦІЯ 28. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Барсукова Тетяна Олександрівна, Смолякова Ірина Дмитрівна МОТИВАЦІЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	959
Антіпова Жанна Ігорівна, Кучеренко Геннадій Васильович АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖАНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	961

У процесі роботи з практичним матеріалом ми прийшли до наступних висновків:

При передачі дієслів говоріння в українському варіанті перекладу казок Оскара Уайльда перекладач надає незначну перевагу контекстуальним замінам, зумовленими такими трансформаціями як конкретизація, смисловий розвиток і лексичне додавання. Переклад на рівні контекстуальних замінів значно переважає при передачі високочастотного дієслова говоріння 'to say' (106 випадків – 36%), що пояснюється не лише узагальнюючим характером його семантики, а й тим, що він найчастіше вводить пряму мову персонажів казок, оскільки вибір відповідного контекстуального варіанту перекладу залежить і від змісту речення прямої мови, і від змісту усієї ситуації спілкування. Лексично ці заміни представлені наступними дієсловами української мови – *здивуватися, запитати, перепитати, подумати, вигукнути, благати, погодитися, повторити, звеліти, вести мову*; а також – *скиглити, привітатися, зрадіти, забідкатися, озватися, дорікнути, розгніватися*. В той же час розгалуженість словникової статті дієслова 'to say' сприяє тому, що перекладач також нерідко звертається до варіантних відповідників, зафіксованих у двомовних словниках – 68 випадків (23.5%). Серед них представлені такі лексеми, як *сказати, промовити, пояснити, заявити, відповісти*.

Водночас при передачі дієслів говоріння, які мають меншу частотність в англійській мові, спостерігаємо незначне превалювання перекладу на рівні варіантних відповідників, що складає – 64 випадки (22.5%) у порівнянні з перекладом на рівні контекстуальних замінів – 52 випадки (18%). Таким чином, можна зробити висновок про взаємозалежність частотності дієслова говоріння і його перекладу: переклад українською мовою таких високочастотних дієслів говоріння як 'to say', 'to ask' тяжіє до рівня контекстуальних замінів, в той же час дієслова з нижчою частотністю 'to answer', 'to reply', 'to cry', 'to shout', 'to scream', 'to mutter', 'to remark', 'to enquire' передаються переважно з використанням відповідного словникового варіанту перекладу.

Список використаних джерел

1. Карабан В. І. Попередження інтерференції мови оригіналу у перекладі (граматичні та лексичні проблеми перекладу з української мови на англійську). Вінниця : Нова Книга, 2001. 405 с.
21. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. Вінниця : Нова Книга, 2003. 448 с.
3. Oscar Wilde. Collected Works of Oscar Wilde. Wordsworth Editions Limited, 1997. 1097 p.
4. Оскар Уайльд . Казки / пер. І. Корунець. Київ : Школа, 2000. 156 с.
5. Великий англо-український словник / за ред. М. В. Адамчика. Київ : Вища шк., 1999. 1597 с.

Ключові слова: дієслова говоріння, переклад, художній твір.

Keywords: verbs of speaking, translation, creative work.

Іванова Наталія Георгіївна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент

МЕТОДИЧНІ НАСТАНОВИ КРЕАТОРІВ САЙТУ VIDEOELE (ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)

Використання аудіовізуальних матеріалів (ABM) сайту VideoEle в навчанні іспанської мови як іноземної зазнало наукових досліджень у вітчизняній та зарубіжній іспаністиці [1-4].

Найбільшу увагу привертають найдокладніші методичні настанови для викладачів, які надаються креаторами сайту у безкоштовному відкритому доступі на власному ресурсі, тобто на самому сайті, в розділі "ZONA DE PROFESORES" із вказівкою цільової аудиторії. Зазначена інформація дозволяє здійснювати вибір відповідних матеріалів, враховуючи навчальні цілі та інтереси аудиторії. Для кожного АВМ є вкладки з транскрипцією, методичними вказівками, відповідями та інтерактивними завданнями, що містять загальний опис навчальних матеріалів. Рекомендується звернутися до змісту та обрати АВМ, що найбільшою мірою відповідає визначеним навчальним цілям та розробленій програмі, а також враховує інтереси аудиторії. Крім того, важливо визначити найбільш оптимальний момент у послідовності та зв'язності вашого курсу для логічної і стрункої презентації відеоматеріалу.

На сторінці «ZONA DE PROFESORES» слід перейти до підрозділу CONTENIDOS DEL NIVEL A1 (Зміст рівня A1), наданого у вигляді таблиці, де запропонована характеристика кожного АВМ за чотирма показниками: VOCABULARIO (Лексика), GRAMÁTICA (Граматика), FUNCIONES COMUNICATIVAS (Комунікативні функції), CULTURA Y SOCIEDAD (Культура і суспільство) (Рис.1).

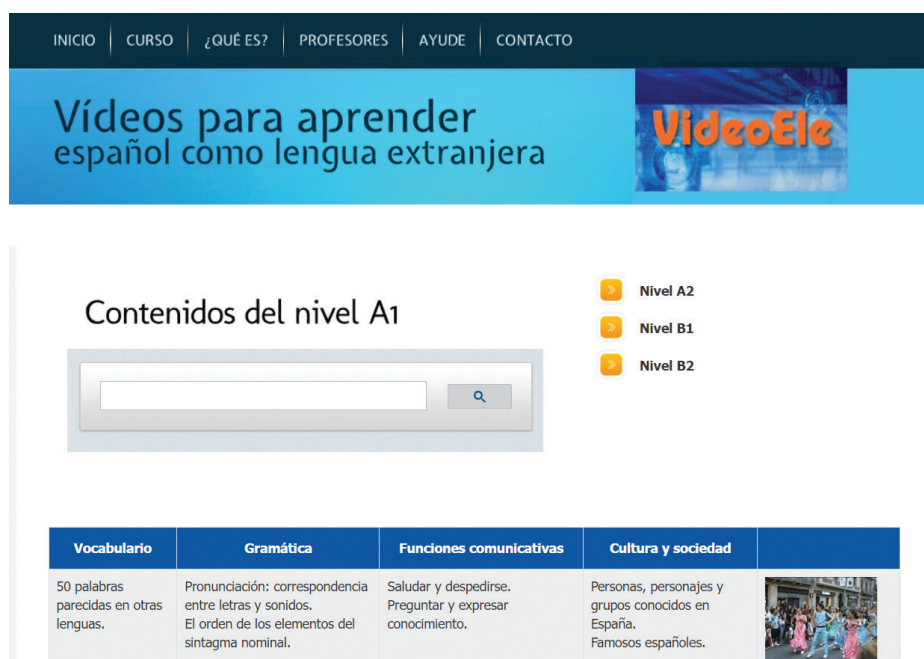

Рис. 1. Сторінка сайту **VIDEOELE: CONTENIDOS DEL NIVEL A1**.

У наведених на сайті **VIDEOELE** таблиці методично узагальнено 41 АВМ рівня A1 за лексичним, комунікативним, граматичним та соціокультурним навантаженням, що є доступними під час перегляду кожного відеоматеріалу. Слід зазначити, що не кожний АВМ реалізує всі зазначені функції. Так, в описах до 27 відео вказано всі чотири характеристики («PRIMERA CLASE DE ESPAÑOL», «¿CÓMO SE LLAMA?» [11], «NÚMEROS Y LETRAS», «COLORES» [10], «PAÍSES Y NACIONALIDADES», «ADVERBIOS» [6], «EN MI BARRIO HAY...» [21], «TIENDAS», «EL CUERPO» [18], «¿CÓMO SON LOS GIGANTES?» [12], «LA COMIDA» [23], «LA FAMILIA DEL REY» [25], «MI CASA», «EN EL PRESENTE» [19], «LAS COSAS QUE ME GUSTAN», «¿QUÉ LLEVAN?», «HACER DEPORTE» [22], «VOY AL INSTITUTO», «MEDIOS DE TRANSPORTE», «PROFESIONES», «COMUNIDADES AUTÓNOMAS» [13], «A GRANADA, EN AVIÓN» [5], «EN EL ZOO» [20], «¡BUEN FIN DE SEMANA!» [8], «AHORA ESTÁ CERRADO» [7], «¿SABES O CONOCES?», «CONOCER GENTE» [14]). У двох АВМ «PRONUNCIACIÓN (PERSONAJES)», «SABER SER Y SABER ESTAR») існує виключно колонка **GRAMÁTICA (Граматика)**. Два параметри **VOCABULARIO (Лексика)**, **GRAMÁTICA (Граматика)** мають 2 АВМ «LOS ARTÍCULOS INDEFINIDOS Y DEFINIDOS», «LA CONJUGACIÓN DEL PRESENTE REGULAR» [24]. Три функції (**GRAMÁTICA (Граматика)**, **CULTURA Y SOCIEDAD (Культура і суспільство)**) описа-

но у двох АВМ «*PRONUNCIACIÓN (MARCAS)*», «*PRONOMBRES PERSONALES*». Три характеристики *VOCABULARIO (Лексика)*, *FUNCIONES COMUNICATIVAS (Комунікативні функції)*, *CULTURA Y SOCIEDAD (Культура і суспільство)* притаманні 3 АВМ «*NÚMEROS DE 1 A 20*», «*NÚMEROS DE 20 A 100*», «*DÍAS Y MESES*» [16]. Три параметри *VOCABULARIO (Лексика)*, *GRAMÁTICA (Граматика)*, *FUNCIONES COMUNICATIVAS (Комунікативні функції)* характеризують 2 АВМ «*¿QUÉ, DÓNDE, CÓMO?*», «*LOS DEMOSTRATIVOS*». Три характеристики, крім лексичного аспекту (*GRAMÁTICA (Граматика)*, *FUNCIONES COMUNICATIVAS (Комунікативні функції)*, *CULTURA Y SOCIEDAD (Культура і суспільство)*) мають 3 АВМ «*¿QUÉ HORA ES?*», «*¿DÓNDE ESTÁ LA NIÑA?*» [17], «*NÚMEROS ORDINALES*»). Важливо відзначити, що переважна більшість АВМ супроводжується двома аудіоверсіями – іспанською та латиноамериканською (65% від загальної кількості досліджуваних АВМ), що сприяє розширенню лінгвокультурного досвіду здобувачів вищої освіти та поліпшенню їхнього розуміння різноманітності іспанської мови. Одна версія (іспанська) простежується у 14 АВМ (із 41 АВМ): *PRONUNCIACIÓN (MARCAS)*, «*¿CÓMO SE LLAMA?*» [11], *NÚMEROS DE 20 A 100*, *NÚMEROS Y LETRAS*, *LOS DEMOSTRATIVOS*, *PAÍSES Y NACIONALIDADES*, *DÍAS Y MESES* [16], *PRONOMBRES PERSONALES*, *LA CONJUGACIÓN DEL PRESENTE REGULAR* [24], *COMUNIDADES AUTÓNOMAS* [13], *AHORA ESTÁ CERRADO* [7], *SABER SER Y SABER ESTAR*, «*¿SABES O CONOCES?*», *CONOCER GENTE* [14].

Таким чином, за результатами дослідження виявлено, що АВМ на сайті **VIDEOELE** рівня A1 характеризуються різноманітністю та доступністю, що сприяє ефективному та успішному процесу навчання. Показано, що використання аудіовізуальних матеріалів сайту **VIDEOELE** для навчання іспанської мови як іноземної є важливим елементом навчального процесу. Ретельно розроблені методичні настанови для викладачів сприяють успішній реалізації навчальних цілей та задоволенню потреб аудиторії.

Список використаних джерел

1. Бігич О. О. Освітній сайт як засіб формування у студентів-філологів компетентності в іспаномовному аудіюванні. *Іноземні мови*. 2015. Вип. 2. С. 50–54. DOI: <https://doi.org/10.32589/im.v0i2.122529>.
2. Плієнко В. Методичні рекомендації організації та проведення дистанційного навчання з іспанської мови. *Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи. З досвіду роботи освітян міста Києва* : навч.-метод. посіб. / упоряд.: І. П. Воротникова, Н. В. Чайковська ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2020. С. 233–236.
3. Ramírez Peñuela J. E. Una propuesta de análisis de materiales para la enseñanza de ELE en el nivel A2 de la página Web videoele.com desde el enfoque comunicativo y por tareas. Soledad, Atlántico, Colombia, 17 de mayo de 2018. 88 p. URL: https://www.academia.edu/36659050/Una_propuesta_de_análisis_de_materiales_para_la_enseñanza_de_ELE_en_el_nivel_A2_de_la_página_Web_videoele_com_desde_el_enfoque_comunicativo_y_por_tareas.
4. Sanmiguel Mariño A. VideoEle – Videos para aprender español como lengua extranjera. *Boletín de la Asociación para la Enseñanza del Español como Lengua Extranjera*. 2011. N 44. P. 59–60. URL: https://www.academia.edu/4742038/Boletín_de_Asele_no_44_2011_p_29
5. VIDEOELE. A Granada, en avión. URL: <https://videoele.com/A1-Comunidades-autonomas.html>
6. VIDEOELE. Adverbios. URL: <https://videoele.com/A1-Que-hora-es.html>
7. VIDEOELE. Ahora está cerrado. URL: <https://videoele.com/A1-Comunidades-autonomas.html>
8. VIDEOELE. ¡Buen fin de semana! URL: <https://videoele.com/A1-Comunidades-autonomas.html>
9. VIDEOELE. CancionEle. URL: <https://www.videoele.com/CancionEle/index.html>
10. VIDEOELE. Colores. URL: <https://videoele.com/A1-Colores.html>
11. VIDEOELE. ¿Cómo se llama? . URL: <https://videoele.com/A1-Como-se-llama.html>
12. VIDEOELE. ¿Cómo son los gigantes? URL: <https://videoele.com/A1-Tiendas.html>
13. VIDEOELE. Comunidades Autónomas. URL: <https://videoele.com/A1-Comunidades-autonomas.html>

14. VIDEOELE. Conocer gente. URL: <https://videoele.com/A1-Sabes-conoces.html>
15. VIDEOELE. Curso. URL: <http://www.videoele.com/Curso.html>
16. VIDEOELE. Días y meses. URL: <https://videoele.com/A1-Colores.html>
17. VIDEOELE. ¿Dónde está la niña? URL: <https://videoele.com/A1-Que-hora-es.html>
18. VIDEOELE. El cuerpo. URL: <https://videoele.com/A1-Tiendas.html>
19. VIDEOELE. En el presente. URL: <https://videoele.com/A1-conjugacion-presente-regular.html>
20. VIDEOELE. En el zoo. URL: <https://videoele.com/A1-Comunidades-autonomas.html>
21. VIDEOELE. En mi barrio hay... URL: <https://videoele.com/A1-Que-hora-es.html>
22. VIDEOELE. Hacer deporte. URL: <https://videoele.com/A1-Hacer-deporte.html>
23. VIDEOELE. La comida. URL: <https://videoele.com/A1-La-comida.html>
24. VIDEOELE. La conjugación del presente regular. URL: <https://videoele.com/A1-conjugacion-presente-regular.html>
25. VIDEOELE. La familia del Rey. URL: <https://videoele.com/A1-La-familia-rey.html>

Ключові слова: методика викладання іноземних мов, аудіовізуальні матеріали.

Keywords: methods of teaching foreign languages, audiovisual materials.

Козак Тетяна Борисівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СЕМАНТИКИ СЛОВА *BLAU* 'СИНИЙ, БЛАКИТНИЙ' У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Аналіз наявних у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві робіт, присвячених проблемі вивчення позначення кольору показує, що про кольоропозначення написано дуже багато, це одна з найцікавіших лексико-семантичних груп, яка тісно стикається зі знаннями з таких областей як психологія, філософія, фізика. У існуючих лінгвістичних роботах, що стосуються цієї теми, відносно рідко вивчаються питання походження та розвитку лексем, відсутня глибока реконструкція і, відповідно, початкове мотивування.

У цій роботі представлено спробу вивчити семантичне наповнення німецького слова *blau* та його зміну в ході розвитку німецької мови, а також запропонувати найдавнішу реконструкцію цього слова.

Символічно у народів синій колір – це колір небесної сили, він вказує нібито на зв'язок із божественним початком, символізує союз небесного та земного світів. На відміну від інших кольорів синій виник в пізніший час, має менш чітку мотивацію, що, своєю чергою, визначає вузькість його символічних значень.

У народному мовному вживанні внаслідок обмеженої символіки синій колір мав різні значення.

Коли людина вдивляється в далечінь, то перед нею розстеляється блакитний обрій. Тому синій колір сприймається як колір безмежної далі та простору [6, с. 135]. Ця асоціація кольору з чимось віддаленим і невизначеним призвела до появи таких виразів як: *eine Fahrt ins Blaue machen* 'здійснити поїздку кудись незаплановано, без мети'; *blaue Schlösser bauen* 'будувати повітряні замки' (мріяти про те, чому навряд чи вдасться здійснитися) та ін.

Бінарність символічних значень цього кольору проявляється в тому, що, з одного боку, це колір безхмарного неба, нездійснених мрій, ілюзорності, вірності та відданості, а, з іншого боку, він часто виступає як символ удавання, обману, брехні, розчарування.